

Ὁ κ. Κανάκης κατὰ τὴν καθιερωθεῖσαν εἰς τὰς ἐκδόσεις τοῦ τακτικῆν πα-
ραθέτει εἰς τὸ ἀρχαῖον κείμενον δύο μεταφράσεις, τὴν πρώτην εἰς πεζὸν καὶ εἰς
γλῶσσαν σχολικὴν καὶ τὴν δευτέραν εἰς δεκαπεντασυλλάβου καὶ εἰς γλωσσικὸν
ὑφος ποιητικόν. Πέραν ὅμως τῶν μεταφράσεων παράθετει πλουσιώτατα σχόλια
ἐρμηνευτικὰ καὶ πραγματολογικὰ διαλευκαίνων πλήρως τὸ ἀρχαῖον κείμενον. Ἡ
ὅλη ἐργασία προδίδει τὸν δεινὸν φιλόλογον, τὸν ἐντριβέστατον εἰς τὴν ἐπιστήμην
τῆς Ἀρχαιογνωσίας.

Ἡ προσφορὰ τοῦ κ. Κανάκη διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐκδόσεών τοῦ ἀποτελεῖ
ὄντως ἔργον ἔθνικόν. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι εἶναι καὶ ἔργον δη-
μιουργικόν, συμβάλλον τοῦλάχιστον ἐξ ἴσου πρὸς τὰ ἄριστα πρωτότυπα ἔργα τῆς
συγχρόνου δημιουργικῆς λογοτεχνίας εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῆς πνευματικῆς στάθμης
τοῦ λαοῦ μας. Νομίζω ὅτι τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ ἐνισχύσῃ τὴν προσπάθειάν τοῦ
ἀπονέμον εἰς αὐτὸν βραβεῖον καὶ διανέμον τὰ ἔργα του εἰς τὰς βιβλιοθήκας τοῦ
Κράτους. Νομίζω δὲ ὅτι καὶ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὀφείλει νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν
προσπάθειαν τοῦ κ. Κανάκη.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* * *

DAS DEUTSCHE MUSEUM, Δημοσιεύσεις τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐρευνῶν τοῦ Γερ-
μανικοῦ Μουσείου διὰ τὴν Ἱστορίαν τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς
Τεχνικῆς.

**(Veröffentlichungen des Forschungsinstituts des Deutschen Mu-
seums für die Geschichte der Naturwissenschaften und der
Technik).**

Κατὰ τὸ 1903 ὁ ἠλεκτρολόγος μηχανικὸς Oskar von Miller (1855 - 1934)
Ἰδρυσεν ἐν Μονάχῳ τὸ περίφημον καταστὰν Γερμανικὸν Μοσεῖον τῶν Φυσικῶν
Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς, τὸ ὁποῖον σκοπὸν ἔχει νὰ καταστήσῃ ἐποπτικὴν
τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς καὶ
τῆς Βιομηχανίας. Κατὰ τὸ 1925 ἐγένετο ἐπέκτασις τοῦ χώρου τοῦ Μουσείου,
ὥστε ἡ ἔκτασις τούτου νὰ ἀνέρχεται σήμερον εἰς 36.000 τετραγωνικὰ μέτρα. Ἡ
βιβλιοθήκη τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνολογίας περιλαμβάνει 490.000
τόμους καὶ συμπληροῦται διαρκῶς. Τὸ Μοσεῖον τοῦτο τοῦ Μονάχου εἶναι τὸ
μοναδικὸν κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν πληρότητα Τεχνικὸν Μοσεῖον τοῦ κόσμου.

Αἱ δημοσιεύσεις τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐρευνῶν τοῦ Μουσείου διὰ τὴν Ἱστο-
ρίαν τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς, ὅπερ εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν διεύ-
θυνσιν τῶν διακεκριμένων καθηγητῶν J. O. Fleckenstein, H. Gericke, F. Klemm,

καθάπτονται όλων τών κλάδων τών Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς, ἀπὸ ἱστορικῆς ἐπόψεως καὶ περιλαμβάνουν πλῆθος μονογραφιῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τών Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς. Αὗται κατατάσσονται εἰς τὰς σειρὰς Α, Β, Γ ἀναλόγως τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον πραγματεύονται ὡς ἑξῆς :

Σειρὰ Α Μικραὶ ἀνακρινώσεις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνάτυποι.

Σειρὰ Β Πραγματεῖαι.

Σειρὰ Γ Κείμενα πηγῶν καὶ μεταφράσεις.

Εἰς τὴν **σειρὰν Α** ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε τὰ ἐπόμενα ἄρθρα :

Klemm, F. : Ἡ νέα ἐπιστήμη.

Fleckenstein, J, O. : Ὁ Γαλιλαῖος καὶ ἡ κοπερνικανικὴ μεταρρύθμισις.

Gerlach, W. : Ἐπὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ πνεύματος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Γαλιλαίου.

Klemm, F. : Αἱ Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι ἐν Μανχάϊμ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Καρόλου Θεοδώρου.

Hermann, A. : Ἐξέλιξις τῆς ἀτομικῆς θεωρίας μέχρι τοῦ Νῆλς Βώρ.

Συνδιαλέξεις θερινοῦ ἑξαμήνου 1964 καὶ χειμερινοῦ ἑξαμήνου 1964/5
Fleckenstein/Gericke : Ἀπὸ τοῦ Καρτεσιῦ μέχρι τοῦ Λάϊπνιτις.

Ἡ ἐξέλιξις θεμελιωδῶν φυσικῶν ἐννοιῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησι.

Klemm, F. : Ἡ ἀρχαία τεχνικὴ βιβλιογραφία ὡς πηγὴ τῆς Ἱστορίας τῆς Τεχνικῆς.

Fleckenstein, J, O. : «De la Scienza Nuova» du rinascimento à la Methode Nouvelle du Baroque.

Fleckenstein, J, O. : Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι καὶ Πολιτικῆ.

Hermann, A. : Ὁ Α. Ε. Haas καὶ τὸ πρῶτον θεώρημα τῶν Κβάντων διὰ τὸ ἄτομον.

Klemm, F. : Ἡ σημασία τῆς Τεχνικῆς κατὰ τὴν Ἱταλικὴν Ἀναγέννησιν.

Fleckenstein, J, O. : Ἡ ἐνότῃς τῆς Τεχνικῆς, τῆς Ἐρεῦνης καὶ τῆς Φιλοσοφίας εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν ἰδεῶδες τῆς ἐποχῆς Βαρόκ.

v. Fritz / Gericke / Vogel : Λεξικὸν τοῦ ἀρχαίου κόσμου (Ἀπόσπασμα).

Klemm, F. : Ἡ σημασία τῶν μαθηματικῶν εἰς τὴν Τεχνικὴν τοῦ 19 αἰῶνος.

Klemm, F. : Ἀπὸ τοῦ ἀεικινήτου μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνεργείας.

Sachtleben : Βενζόλιον, ἡ ἱστορία του καὶ ἡ σημασία του.

Sachtleben : Ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς κρυσταλλώσεως.

Hermann, A. : Ἄ. Αἰνστάϊν καὶ Ἰ. Στάρκ, ἀλληλογραφία καὶ σχέσις τῶν δύο τιμηθέντων διὰ τοῦ βραβείου Νόμπελ.

Nobis, A. : Ἡ σημασία τῆς Γραφῆς τοῦ Λάϊπνιτις «De Ipsa Natura».

Hermann, A. : Αἱ ἀρχαὶ τῆς πανεπιστημιακῆς Φυσικῆς εἰς τὸ Μόναχον.

Gerlach, W. : Τὸ κενὸν εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Πνεύματος, τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς.

Hermann, A. : Α. Ε. Haas—Μία βιογραφία.

Hoppe, B. : 'Η Βοτανική τοῦ 'Ιέρωνος. Bock ὡς πηγή τῆς ἱστορίας τῆς Βοτανικῆς καὶ τῆς Φαρμακολογίας.

Hermann, A. : H. A. Λόρεντζ. 'Αλληλογραφία.

Hermann, A. : 'Επὶ τῇ 100ῇ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου τοῦ M. Faraday.

Hermann, A. : 'Η πρώτη συζήτησις μεταξὺ Sommerfeld καὶ Stark διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν Κβάντα (I).

Hoppe, B. : Πόλωσις, Κλιμάκωσις καὶ μεταμόρφωσις εἰς τὴν θεωρητικὴν Βιολογίαν τοῦ 'Ρομαντισμοῦ.

Koch, E.—E. : Τὸ Τμῆμα Συντηρήσεων καὶ ἡ Φυσικομαθηματικὴ συλλογὴ τῆς Βαυαρικῆς 'Ακαδημίας τῶν 'Επιστημῶν.

Εἰς τὴν **σειρὰν Β** δὲν ἔγιναν ἀκόμη ἐκδόσεις.

Σειρὰ Γ. Flierl, K. : Daniel Bernoulli 'Υδροδυναμική, μετάφρασις μετὰ σημειώσεων τοῦ Karl Flierl. Διὰ τῆς μεταφράσεως καὶ σχολιάσεως τοῦ κυρίου ἔργου τοῦ D. Bernoulli διευκολύνεται ὁ ἐνδιαφερόμενος ἀναγνώστης σημαντικῶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἱστορικῆς ἀφετηρίας τῆς ὑδροδυναμικῆς ἐπιστήμης.

Εἰδικαὶ ἐκδόσεις ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῶν μαθηματικῶν.

Boighi, P. : 'Αριθμητικὴ (1484). Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι μία πανομοιότυπος ἐκδοσις τοῦ σπουδαίου ἰταλικοῦ βιβλίου 'Αριθμητικῆς τοῦ τέλους τοῦ 15. αἰῶνος, τὸ ὅποῖον ἐχρησίμωσεν ὡς πρότυπον διὰ τὰ βιβλία τῆς 'Αριθμητικῆς τῆς Δύσεως, τοῦ 16ου αἰῶνος. Τὸ βιβλίον περιέχει, ἐκτὸς μιᾶς μικρᾶς εἰσαγωγῆς, λεπτομερῆ βιβλιογραφίαν. 'Εκδοτικὸς Οἶκος Graphos, Μόναχον Gericke / Vogel : De Thiende, Simon Stevin. Μετάφρασθὲν καὶ σχολιασθὲν ὑπο H. Gericke καὶ K. Vogel.

Τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ 'Ολλανδοῦ μαθηματικοῦ καὶ φυσικοῦ Simon Stevin πραγματεύεται τὰ περὶ τῶν δεκαδικῶν ἀριθμῶν (α' ἐκδοσις 1585). 'Εκτὸς τοῦ καθαροῦ κειμένου περιέχει τὸ βιβλίον Παράρτημα περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Simon Stevin συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ Helmuth Gericke καὶ ἱστορίαν τοῦ λογισμοῦ διὰ τῶν δεκαδικῶν ἀριθμῶν συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Kurt Vogel. Κατάλογοι τῶν ἐκδόσεων τοῦ «Thiende» καὶ τῶν χρησιμοποιηθέντων μέτρων καὶ σταθμῶν, ὡς ἐπίσης τῆς εἰδικῆς ὀρολογίας συμπληρώνουν τὸ ἔργον.

Klemm / Hermann : 'Επιστολαὶ ἐνὸς ῥομαντικοῦ φυσικοῦ (ὁ Johann Wilhelm Ritter πρὸς τοὺς Gotthilf Heinrich Schubert καὶ Karl von Hardenberg).

Σειρὰ C. Παραστάσεις πρωτοτύπων τῆς Μοριακῆς Χημείας τοῦ 19ου αἰῶνος (Modellvorstellungen der Molekularchemie des 19. Jahrhunderts) ὑπὸ τῆς Walburg Eder, διπλωματούχου φυσικοῦ. 'Εγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πολυτεχνείου τοῦ Μονάχου διατριβὴ ἐπὶ διδακτορία.

Αἱ δημοσιεύσεις τοῦ 'Ἰνστιτούτου 'Ερευνῶν τοῦ Γερμανικοῦ Μουσείου τοῦ Μονάχου ἀποτελοῦν σπουδαιότητα συμβολὴν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς 'Ἱστορίας τῶν Φυσικῶν 'Επιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς καὶ λαμπρὰν βοήθειαν καὶ παρόρμησιν πρὸς ἐπιτέλεσιν νέων ἀνακαλύψεων καὶ ἐφευρέσεων. 'Ο νέος ἐρευνητὴς γνωρίζων τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἐρευνᾶν τῶν προγενεστέρων σπουδαίων ἐπιστημῶ-

νων διευκολύνεται πολὺ εἰς τὸ ἔργον του. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐπιθυμοῦμεν νὰ σημειώσωμεν ἰδιαιτέρως τὰ πρότυπα τῶν τεχνικῶν δημιουργημάτων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τὰ ὁποῖα θαυμασίως ἔχουν καταταχθῆ εἰς τὰς λαμπρὰς αἰθούσας τοῦ Μουσείου. Ἡ συλλογὴ τῶν οἰκοδομησίμων ὑλῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ τῶν ἄλλων πολιτισμένων παλαιῶν λαῶν, ὁ τρόπος τῶν πειραμάτων τῶν ἀλχημιστῶν καὶ ἰδίως τοῦ Ἑλληνοῦ Ζωσίμου τοῦ Πανοπολίτου ἐν Αἰγύπτῳ, αἱ πειραματικαὶ συσκευαὶ τοῦ Κτησιβίου, τοῦ Ἀρχιμήδους καὶ τοῦ Ἡρώου τοῦ Ἀλεξανδρέως, εἰς θαυμάσια πρότυπα, ἀποτελοῦν πραγματικὸν ἱστορικὸν θησαυρὸν τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς. Ἡ παράλληλος, πρὸς τὰ ἐκτιθέμενα πρότυπα θεωρητικὴ σπουδὴ τῶν πειραμάτων ἀποτελεῖ σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὴν σπουδὴν τῶν φυσικῶν νόμων ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ καθιστᾷ ἐμφανῆ τὴν κοπιώδη πορείαν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς τεχνολογίας. Ἡ ἔμπνευσις τοῦ Oskar von Miller νὰ ἰδρῶσῃ τὸ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον Τεχνικὸν Μοσεῖον τοῦ Μονάχου ἀποδεικνύει τὴν ἀξίαν τοῦ γερμανικοῦ πνεύματος, τοῦ ὁποίου ἡ συμβολὴ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιστημῶν γενικῶς εὐρίσκεται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Σ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ.